

BILAGA 4: Målen för hållbar utveckling

THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

De globala målen för hållbar utveckling styr arbetet för hållbar utveckling i hela världen fram till 2015–2030. Också i Finland.

Den övergripande målsättningen i FN-staternas globala mål för hållbar utveckling Agenda 2030 är att avskaffa fattigdomen och skapa en hållbar utveckling såväl med tanke på ekonomin och människors välfärd som på miljön.

I bakgrunden finns de åtta millenniemålen som gick ut 2015 och Agenda 21 som antogs vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro. De visar att man kan uppnå resultat med hjälp av gemensamma förbindelser: Den extrema fattigdomen halverades från 1990 års nivå redan 2010 och över två miljarder människor har fått tillgång till rent vatten. Nio av tio barn börjar grundskolan. Utvecklingen har emellertid varit ojämn.

Den nya agendan för hållbar utveckling är en ännu mer omfattande och ambitiös helhet. Millenniemålen fokuserade på utvecklingsländer, men nya målen för hållbar utveckling gäller alla länder, också rika länder – som Finland.

Mottot är att ingen ska lämnas efter i utvecklingen: *leave no one behind*.

PRAKTISKA INSATSER AVGÖRANDE

Nyckelfrågan är hur vi i praktiken ska fatta beslut som leder till hållbar utveckling och hur utvecklingen ska mätas. Agenda 2030 innehåller 17 mål och 169 delmål. Det finns mer än 200 gemensamma mätare, indikatorer. En annan nyckelfråga är finansieringen.

Utgångspunkten är att hela samhället genom sin egen verksamhet kan främja och finansiera hållbar utveckling: enskilda medborgare, företag, kommuner, stater och andra aktörer. Det offentliga utvecklingsarbetet spelar fortfarande en viktig roll, särskilt när det gäller att stödja de minst utvecklade länderna, men också där kommer finansieringen från flera olika källor. Det är viktigt att stärka ländernas egna resurser.

En viktig etapp när det gäller finansieringen är Addis Abeba-handlingsplanen, *Addis Ababa Action Agenda*, som godkändes i juli 2015. Staterna förband sig att göra politiska förändringar, till exempel för att stärka skattesystemen, stödja

HÅLLBAR UTVECKLING?

Hållbar utveckling är samhällelig förändring som tryggar möjligheterna till ett gott liv för nu levande och kommande generationer, till exempel så att vi inte konsumerar mera naturresurser än jorden har att erbjuda.

Miljön, människan och ekonomin tas likvärdigt i beaktande i beslutsfattandet och i vår verksamhet.

TRE DIMENSIONER:

- 1) EKOLOGISK HÅLLBARHET
- 2) EKONOMISK HÅLLBARHET
- 3) SOCIAL HÅLLBARHET

privata investeringar och hindra illegala finansiella flöden. Finlands utvecklingsamarbete och utvecklingspolitik stöder också handlingsplanen.

VAD GÖR FINLAND?

Finland är ett av de första länderna som fastställt nationella prioriteringar, åtgärder och uppföljningssystem för genomförandet av de globala målen. Finland deltar också aktivt i den internationella uppföljningen av Agenda 2030.

Finland arbetar globalt för målen särskilt genom sin utvecklingspolitik och sitt utvecklingsamarbete. Målen är en viktig utgångspunkt för Finlands utvecklingspolitiska handlingsplan.

I hemlandet ska vi bland annat främja hållbar konsumtion och produktion och förbättra jämlikheten. Ett verktyg som används till detta är Samhälleligt åtagande för hållbar utveckling genom vilket olika samhällsaktörer kan delta i att genomföra de globala målen inom sitt eget område.

VISSTE DU?
Finland har deltagit i att verkställa millenniemålen. Till exempel i Finlands långvariga partnerland Etiopien har Finlands bistånd resulterat i att tre miljoner människor fått tillgång till rent vatten.

HUR KAN DU FRÄMJA HÅLLBAR UTVECKLING?

Utrikesministeriet
Uljasministeriö

17 GLOBALA MÅL FÖR HÅLLBAR UTVECKLING OCH NÅGRA AV DE 169 DELMÅLEN

1. UTROTA FATTIGDOM I ALLA DESS FORMER, ÖVERALLT

- Utrota den extrema fattigdomen (extrem fattigdom innebär att leva på under 1,25 dollar per dag) och åtminstone halvera antalet människor som enligt nationella definitioner lever i fattigdom.
- Garantera social trygghet och försäkringskydd åt alla samt lika rättigheter till bland annat ekonomiska resurser, baservice och naturresurser.

2. UTROTA HUNGER, SÄKERSTÄLLA TILLGÅNGEN TILL MAT OCH FRÄMJA ETT HÅLLBART JORDBRUK

- Utrota hunger och undernäring samt säkerställa att alla får tillräckligt tryggt och näringsrik mat.
- Fördubbla jordbrukets lönsamhet och små matproducenters inkomster, stödja anpassningen till klimatförändringen.

3. GARANTERA ETT HÄLSOSAMT LIV OCH VÄLMÅENDE FÖR ALLA ÅLDRAR

- Minska mödradödligheten så att under 70 mammor dör per 100 000 levande födda barn. Få ett slut på sådan barndödlighet bland nyfödda och under femåriga barn som kan förhindras.
- Hindra aids-, tuberkulos- och malariaepidemier. Förebygga missbruk av narkotika och alkohol. Halvera antalet dödsfall och skador på grund av trafikolyckor före 2020.
- Stödja forskning och utveckling och garantera nödvändiga läkemedel och vaccinationer förmånligt åt alla.

4. GARANTERA UTBILDNING AV GOD KVALITET OCH FRÄMJA LIVSLÅNGT LÄRANDE FÖR ALLA

- Garantera att alla har tillgång till avgiftsfri och jämlik grund- och mellanstadieutbildning av hög kvalitet.
- Garantera alla möjligheten till forskoleundervisning, förmånlig yrkesutbildning och högskoleutbildning av hög kvalitet.

5. UPPNÅ JÄMSTÄLLDHET OCH ATT ALLA KVINNOR OCH FLICKOR HAR SJÄLVBESTÄMMANDE RÄTT

- Utrota all diskriminering och våld mot kvinnor och flickor samt skadliga traditioner som drabbar kvinnor och flickor, till exempel barnäktenskap och könsstympning. Främja sexuell och reproduktiv hälsa.
- Garantera kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, ägarskap, finansiella tjänster, arv och naturresurser.

6. GARANTERA SÄKER TILLGÅNG TILL RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

- Garantera tillgång till rent vatten, god sanitet och hygien för alla.
- Förbättra vattnets kvalitet, effektivera vattenanvändningen och skydda vattensystemet.

7. GARANTERA TILLGÅNG TILL PRISVÄRD, PÅLITLIG, HÅLLBAR OCH MODERN ENERGI FÖR ALLA

- Garantera tillgången till prisvärd, pålitlig, hållbar och modern energi, öka användningen av förnybar energi och förbättra energieffektiviteten.
- Främja forskning och teknik som rör ren energi, öka tillgången till ren energi och förbättra energiinfrastrukturen.

8. FRÄMJA EN HÅLLBAR OCH INKLUDERANDE EKONOMISK TILLVÄXT MED PRODUKTIV SYSSELSÄTTNING OCH MÄNNISKOVÄRDIGA JOBB FÖR ALLA

- Upprätthålla en inkluderande ekonomisk tillväxt och särskilt stödja en ökning av BNP med minst 7 procent i de fattigaste länderna. Effektivera hållbart utnyttjande av naturresurser.
- Uppnå full och produktiv sysselsättning och människovärdigt arbete för alla. Kraftigt minska antalet ungdomar som inte arbetar eller studerar före 2020.
- Avskaffa tvångsarbete, slaveri, människohandel och barnarbetskraft.

9. BYGGA UPP EN HÅLLBAR INFRASTRUKTUR, FÖRESPRÅKA INKLUDERANDE OCH HÅLLBAR INDUSTRIALISERING OCH FRÄMJA INNOVATION

- Utveckla pålitlig och hållbar infrastruktur av hög kvalitet.
- Höja industrins insats som sysselsättare och av bruttonationalprodukten – och fördubbla andelen i de fattigaste länderna.
- Öka effektiv användning av resurser och främja användningen av ren teknik och rena processer.
- Öka den vetenskapliga forskningen och uppmuntra innovation.

10. ÖKA JÄMLIKHETEN INOM OCH MELLAN LÄNDER

- Lyfta inkomsterna bland den fattigaste 40 procenten av befolkningen över det nationella medeltalet, oberoende av ålder. Främja allas sociala, ekonomiska och politiska delaktighet oberoende av ålder.
- Förbättra regleringen och övervakningen av internationella finansmarknader och finansiella institut. Uppmuntra till officiellt utvecklingsbistånd och finansiella flöden till utvecklingsländer.

11. GÖRA STÄDER OCH MÄNSKLIGA BOSÄTTNINGAR SÄKRA, MOTSTÅNDSKRAFTIGA OCH HÅLLBARA

- Garantera tillräckligt, tryggt och förmånligt boende för alla samt baservice och hållbara trafiklösningar.
- Skydda världens natur- och kulturarv. Minska städernas skadliga inverkan på miljön.

12. GARANTERA HÅLLBARA KONSUMTIONS- OCH PRODUKTIONSMÖNSTER

- Utnyttja naturresurser effektivt och hållbart. Halvera mängden hushållsavfall på återförsäljar- och konsumentnivå och minska matsvinnet i produktions- och distributionskedjan.
- Garantera ekologiskt hållbar hantering av kemikalier och avfall före 2020 och kraftigt minska spridningen av kemikalier i luften, vattnet och marken.

13. VIDTA OMEDELBARA ÅTGÄRDER FÖR ATT BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA OCH DESS KONSEKVENSER

- Förbättra alla länders förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna. Integrera åtgärderna i nationell politik, strategier och planering samt väcka medvetenhet om klimatförändringarna.
- Mobilisera 100 miljarder dollar per år fram till 2020 för att bromsa klimatförändringarna i utvecklingsländerna.

14. BEVARA OCH NYTTJA HAVEN OCH MARINA RESURSER PÅ ETT HÅLLBART SÄTT

- Minska föroreningen av haven, skydda och hantera havens och kusternas ekosystem på ett hållbart sätt.
- Stoppa utfisket och skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena före 2020.

15. SKYDDA, ÅTERSTÄLLA OCH FRÄMJA HÅLLBAR ANVÄNDNING AV EKOSYSTEMEN PÅ LAND, HANTERA SKOGEN HÅLLBART, BEKÄMPA ÖKENSPRIDNING, STOPPA MARKFÖRSTÖRELSE OCH HEJDA FÖRLUSTEN AV BIOLOGISK MÅNGFALD

- Skydda och återställa ekosystemen på land, till exempel bergs- och sötvattenmiljöer, och främja en hållbar användning av skogar. Bekämpa ökenspridningen.
- Hejda förlusten av biologisk mångfald och hindra att utrotningshotade arter dör ut. Stoppa tjuvjakt på skyddade djur och växter.

16. FRÄMJA FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, TILLGODOSE RÄTTVISA FÖR ALLA OCH BYGGA EFFEKTIVA, ANSVARIGA OCH INKLUDERANDE INSTITUTIONER PÅ ALLA NIVÅER

- Betydligt minska alla former av våld. Förbättra rättskyddet på nationell och internationell nivå samt garantera lika tillgång till rättslig prövning åt alla.
- Kraftigt minska illegala flöden av pengar och vapen, korruption och mutor.
- Garantera laglig identitet åt alla, inklusive registrering vid födseln.

17. STÖDJA VERKSTÄLLET AV HÅLLBAR UTVECKLING OCH FÖRNYA DET GLOBALA PARTNERSKAPET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, MINSKAD OJÄMLIKHET INOM OCH MELLAN LÄNDER

- Förbättra utvecklingsländernas kapacitet att uppbära skatt och andra inkomster. Främja utvecklingsländernas skuldfinansiering och lätta deras skuldbörda.
- Öka utvecklingsländernas export och fördubbla de fattigaste ländernas andel av den globala exporten före 2020.
- De rika länderna ska förverkliga sina löften om 0,7 procent officiellt utvecklingsbistånd av BNI till utvecklingsländer och 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

